

Sygn. akt **XXVII Ca 1765/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maja Smoderek
Protokolant:	sekretarz sądowy Kamila Jankowska

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 24 listopada 2017 r., sygn. akt II C 1788/17

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo i zasądza od (...) sp. z o.o. w W. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 917 (dziewięćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- zasądza od (...) sp. z o.o. w W. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 950 (dziewięćset pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Maja Smoderek

Sygn. akt **XXVII Ca 1765/18**

UZASADNIENIE

W dniu 3 marca 2017 r. do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy II Wydziału Cywilnego wpłynął pozew, w którym (...) Sp. z o.o. w W. domagało się zasądzenia od (...) S.A. kwoty 600 euro, tj. kwoty 2582 zł – według kursu NBP na dzień wniesienia pozwu wraz z odsetkami od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty, kosztami sądowymi i kosztami zastępstwa procesowego oraz opłaty od pełnomocnictwa według norm przepisanych. Do niniejszego postępowania zostały dołączone analogiczne sprawy z powództwa P. R. przeciwko (...), prowadzone dotychczas pod sygnaturami II C 1791/17, II C 1792/17, II C 1790/17, II C 1798/17.

W odpowiedzi na pozew pismem z dnia 12 czerwca 2017 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, dowodząc, iż zakłócenie rotacji lotu, spowodowane było nagłym przypadkiem medycznym, co implikowało konieczność udzielenia specjalistycznej opieki lekarskiej pasażerce samolotu. Tym

samym pozwanym eksplikował istnienie nadzwyczajnej okoliczności wyłączającej obowiązek wypłaty rekompensaty przez przewoźnika na zasadach określonych w artykule 5 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie II Wydział Cywilny w W. zasądził od pozwanego (...) S.A. na rzecz powódki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę w wysokości 3.000,00 Euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od kwot:

- 600,00 Euro za okres od dnia 25 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;

- 1.200,00 Euro za okres od dnia 9 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;

- 600,00 Euro za okres od dnia 16 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz

- 600,00 Euro za okres od dnia 10 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty;

Nadto Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie II Wydział Cywilny zasądził od pozwanego (...) S.A. na rzecz powódki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę w wysokości 4.202,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że J. G., T. B., J. S., M. O., T. C. zawarli z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowy przewozu lotniczego na trasie C. - W. (nr rejsu (...)) w dniu 11 listopada 2016 roku. Planowany lot (...) został opóźniony o ponad 3 godziny.

Następnie wymienione powyżej osoby fizyczne zawarły z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowy cesji wierzytelności nr nr (...), (...), (...), (...), na mocy których (...) Sp. z o.o. w W. nabyło wierzytelności z tytułu odszkodowania za opóźnienie lotu na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady – Rozporządzenie WE nr 261/2004.

Sąd Rejonowy po rozpoznaniu sprawy w swoim rozstrzygnięciu wskazywał, iż zagadnienia dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania za opóźniony lot uregulowane zostały przepisami unijnymi i zwarte są w Rozporządzeniu nr 261/04 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku, ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie nr 295/91.

Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 5 ust. 1 lit. C Rozporządzenia nr 261/04 oraz art. 7 ust. 1 lit c) rozporządzenia nr 261/04.

Sąd Rejonowy zwrócił także uwagę, iż w oparciu o art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/04 wskazuje się, że przewoźnik zwolniony jest od obowiązku wypłaty rekompensaty, jeżeli dowiedzie, iż odwołanie lotu zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć, mimo podjęcia wszystkich racjonalnych środków.

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy zaakcentował, że pozwany winien wykazać istnienie konkretnych przyczyn opóźnienia w stosunku do danego lotu i związek przyczynowy pomiędzy ich wystąpieniem, a powstałym opóźnieniem. Nadto pozwany powinien w tym aspekcie przekonać Sąd, że podjął określone działania celem uniknięcia, bądź zminimalizowania czasu opóźnienia. Zdaniem Sądu I instancji, tylko w takim stanie faktycznym dopuszczalne jest powoływanie się przez pozwanego na wyłączenie swojej odpowiedzialności.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy pozwany nie dowiódł związku przyczynowego pomiędzy opóźnieniem lotu nr (...) z W. do C., a opóźnieniem lotu nr (...) z C. do W..

W ocenie Sądu Rejonowego, okoliczności tejże sprawy, czynią niezasadnymi twierdzenie powoda, że opóźnienie lądowania lotu (...) w sposób bezpośredni przełożyło się na opóźnienie startu i lądowania lotu (...).

Sąd Rejonowy przytoczył treść wyroku NSA z dnia 2 sierpnia 2016 r., I OSK 2497/14 i uznał, że pozwany nie wykazał, aby opóźnienie w rotacji lotu na trasie C.-W. zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł Pozwany (...) S.A. zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów i uznanie, że pozwana nie wykazała konkretnych przyczyn opóźnienia w stosunku do lotu, którego pasażerami byli poprzednicy prawni powódki, podczas gdy pozwana przedstawiła dowody, że do opóźnienia doszło w głównej mierze na skutek nagłego wypadku medycznego podczas rejsu bezpośrednio poprzedzającego rejs poprzedników prawnych powódki i konieczności lądowania na lotnisku K. na I., celem udzielenia pomocy medycznej jednej z pasażerek;

- dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów i uznanie, że pozwana nie wykazała związku przyczynowo skutkowego, pomiędzy opóźnieniem rejsu nr (...) z W. do C., tj. rejsu bezpośrednio poprzedzającego lot, którego pasażerami byli poprzednicy prawni powódki, a rejsem nr (...) z C. do W. z dnia 11.11.2016 r.; podczas gdy pozwana wykazała, że samolot, który był wyznaczony do wykonania rejsu (...) wylądował z opóźnieniem w C. w głównej mierze na skutek niespodziewanej konieczności lądowania w I.;

- dokonanie sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego konstatacji, że rejsy (...) i (...) nie łączyła taka więź, że opóźnienie lądowania (...) w sposób oczywisty i bezpośredni przełożyło się na opóźnienie startu i lądowania lotu (...), podczas gdy ze specyfiki działalności pozwanej wynika, że duże opóźnienie rejsu wykonywanego przez samolot w ramach jednej rotacji bezpośrednio wpływa na opóźnienie rejsu kolejnego;

- dokonanie sprzecznej z zasadami logiki oceny materiału dowodowego i dojście do przekonania, że opóźnienie rejsu było spowodowane przez niewłaściwie zaplanowaną siatkę połączeń, podczas gdy rejs (...) doznał dużego opóźnienia na skutek przymusowego i niespodziewanego międzylądowania na I., a w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności nie można zarzucić przewoźnikowi wadliwości planowania siatki;

- art. 7 ust. 1 lit. c) w zw. z art. 5 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (dalej: „Rozporządzenie”) poprzez ich zastosowanie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki odszkodowania w łącznej wysokości 3000 EUR, pomimo wystąpienia okoliczności zwalniających od wypłaty rekompensaty;

- art. 5 ust. 3 Rozporządzenia poprzez: 1) jego niezastosowanie i uznanie, że nie doszło do okoliczności nadzwyczajnych zwalniających pozwaną od wypłaty odszkodowania przewidzianego treścią Rozporządzenia, podczas gdy pozwana wykazała zaistnienie tego typu okoliczności 2) jego błędną wykładnię przejawiającą się w twierdzeniu, że aby zwolnić się z odpowiedzialności przewoźnik musi wykazać, że opóźnienie wynikało jedynie i wyłącznie z okoliczności o charakterze nadzwyczajnym, podczas gdy w wypadku powstania opóźnienia lotu wynoszącego w chwili lądowania na lotnisku docelowym co najmniej trzy godziny, będącego następstwem nie tylko nadzwyczajnej okoliczności, ale także innej, nienależącej do tej kategorii okoliczności, opóźnienie będące następstwem tej pierwszej okoliczności powinno zostać odliczone od całkowitego opóźnienia danego lotu w chwili lądowania na lotnisku docelowym.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania za obydwie instancje według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy nie podziela ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy oraz dokonanej na ich podstawie oceny prawnej.

W ocenie Sądu Okręgowego, należy zważyć, iż zgodnie z dyspozycją art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91: „Obsługujący przewoźnik lotniczy nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7, jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.” Zatem zdaniem Sądu Okręgowego, opóźnienie nie rodzi po stronie pasażerów prawa do odszkodowania.

W ocenie Sądu Okręgowego niewątpliwie pozwany wykazał ważną przyczynę zwalniającą od odpowiedzialności przewoźnika za opóźniony lot.

Sąd I instancji oraz powód błędnie powołuje się na wyrok NSA z 2 sierpnia 2016 roku, sygn. I OSK 2497/14, nie uwzględniając tej części tezy, w której stwierdza się, że: „Planowanie częstotliwości rejsów samolotu i minimalnych przerw w ich odbywaniu należy do przewoźnika lotniczego, dlatego opóźnienia lotów danego samolotu powstające w ramach realizowanej rotacji, bez wskazania uchwytnej przyczyny zewnętrznej, nie pozostają poza kontrolą przewoźnika...”.

Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy ma w ocenie Sądu Okręgowego rozważenie, czy w stanie niniejszym opóźnienie wynikało z uchwytnej przyczyny zewnętrznej. W ocenie Sądu II instancji choroba pasażera, która powoduje konieczność międzylądowania jest niewątpliwie „uchwytną przyczyną zewnętrzną”, a ocena związku przyczynowo-skutkowego przy tej organizacyjnej rotacji lotów została wykazana przez (...). Zdaniem Sądu, choroba pasażera stanowi okoliczność egzoneracyjną, wyłączającą odpowiedzialność odszkodowawczą względem powoda.

Jak wynika z dokumentacji akt sprawy, opóźnienia doznał pierwszy lot z zaplanowanej przez przewoźnika rotacji. W zaistniałej sytuacji, przewoźnik nie miał możliwości wykonania skarżonego lotu przy użyciu innej maszyny wchodzącej w skład jego floty, ale też nie mógł posłużyć się do tego celu samolotem innego przewoźnika. Konsekwencją opóźnienia jednego z lotów było przesunięcie czasowe operowania kolejnego odcinka rotacji. W tym stanie faktycznym, w następstwie zaistniałej okoliczności, zasadnym jest twierdzenie pozwanego, że opóźnienie lotu było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Chorobę pasażera należy zakwalifikować, jako nieprzewidziane zdarzenie, które pozostaje poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie można zarzucić przewoźnikowi, że błędnie zaplanował częstotliwość rejsu samolotu. Zasada rotacyjnego korzystania z lotu, w szczególności na trasach transatlantyckich jest jedyną rozsądną organizacją lotów, również z punktu widzenia konsumenta. W przeciwnym razie, linie lotnicze, celem uniknięcia lub zminimalizowania czasu opóźnienia, musiałyby zabezpieczyć na ewentualne loty inne samoloty, które musiałyby oczekiwać na lotniskach, co generowałoby duże większe koszty działalności przedsiębiorstwa. W konsekwencji, większe koszty działalności przedsiębiorstwa generowałyby wyższe opłaty za bilety. Zatem, tak przyjęta organizacja transportu lotniczego jest jedyną rozsądną z punktu widzenia ekonomiki przedsiębiorstwa.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt I sentencji wyroku, rozstrzygając o kosztach postępowania w pkt 2, zgodnie z zawartą w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu.

SSO Maja Smoderek